

Regimul sancționator prevăzut de Regulamentul (UE) privind protecția 2016/679 datelor cu caracter personal

ecfs.jus.ro

Brașov, 19-20 octombrie 2017

Irina Alexe

DESPRE CE VORBIM?

- ✓ *aplicarea regulamentului*
- ✓ *noul regim sancționator*
- ✓ *calificarea sancțiunilor*
- ✓ *condiții generale pentru impunerea amenzilor administrative*
- ✓ *încălcările ce vor fi sancționate și caracterul lor*
- ✓ *cuantumul sancțiunilor*
- ✓ *garanțiile procedurale eficiente*
- ✓ *competența statelor membre*
- ✓ *rolul autorităților naționale de supraveghere în ceea ce privește regimul sancționator*
- ✓ *concluzii*

NOȚIUNI INTRODUCTIVE

DIRECTIVA / REGULAMENT

art.288 TFUE (ex-articolul 249 TCE) și **art.289 TFUE** - acte legislative adoptate de Parlamentul European și Consiliu

Regulamentul - are aplicabilitate generală

- este obligatoriu în toate elementele sale
- are aplicabilitate directă în fiecare stat membru

Directiva - este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul ce trebuie atins, lăsându-se autorităților naționale ale statelor membre competența în ceea ce privește forma și mijloacele prin care prevederile directivei sunt transpuse în legislația națională a statului membru respectiv.

OBSERVAȚII DE ORDIN GENERAL

- Directiva - principala reglementare la nivelul dreptului secundar (derivat) al Uniunii Europene în materia protecției datelor personale a constituit-o, până în 2016, **Directiva 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date**
- caracter „relativ general” – **CJUE Lindqvist – C 101/01** (libertatea de expresie, domeniul de aplicare, publicarea datelor cu caracter personal, locul publicării, noțiunea de transfer al datelor)
- **Carta drepturilor fundamentale** – art. 7 (respectarea vieții private și de familie) și 8 (protecția datelor cu caracter personal)
- evaluarea funcționării directivei – în 2012 – propunere de regulament – în 2016 - **Regulamentul 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE**

Regulamentul general privind protecția datelor (I)

- justificarea promovării regulamentului – considerentele (1) - (7) din preambul
- **scopul principal** al acestuia este de a **adapta și a actualiza principiile și obiectivele stabilite anterior de Directiva 95/46, care rămân valabile, pentru a le pune în acord cu evoluția tehnologică.**
- codifică în mare măsură jurisprudența CJUE
- 2 lecturi între Parlamentul European și Consiliu – 4 ani de dezbateri

Regulamentul general privind protecția datelor (II)

Categoriile de noutăți:

- **domeniul de aplicare,**
- **uniformizarea regulilor** (aplicabile direct în toate statele Uniunii, care să protejeze viața privată a persoanelor fizice)
- **consolidarea dreptului la protecția datelor personale,** garantat persoanelor fizice ale căror date sunt prelucrate,
- **extinderea garanțiilor pentru unele dintre drepturile existente,** cum ar fi dreptul la informare,
- **consacrarea în mod expres a unor drepturi noi,** cum ar fi dreptul de a fi uitat sau dreptul la portabilitatea datelor,
- **garanții pentru protecția vieții private în mediul on-line,** mai ales în ceea ce privește protecția minorilor.
- **reguli noi pentru operatorii de date,** prin care se încearcă o mai mare **responsabilizare** a acestora, una dintre cele mai importante fiind aceea a obligativității numirii unui **responsabil pentru protecția datelor** la nivelul fiecărui operator de date dintre cei care fac parte din categoriile prevăzute de regulament, dar și a recomandării numirii unui astfel de responsabil pentru celelalte categorii de operatori.
- **rolul autorităților naționale de supraveghere**
- **sanctiunile pentru nerespectarea dispozițiilor referitoare la protecția datelor cu caracter personal.**

Regulamentul general privind protecția datelor (III)

PRINCIPIILE NOII REGLEMENTĂRI

par. (13) - În vederea asigurării unui nivel uniform de protecție pentru persoanele fizice în întreaga Uniune și a preîntâmpinării discrepanțelor care împiedică libera circulație a datelor în cadrul pieței interne, este necesar un regulament în scopul de a furniza securitate juridică și transparență pentru operatorii economici, inclusiv microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii, precum și de a oferi persoanelor fizice în toate statele membre același nivel de drepturi, obligații și responsabilități opozabile din punct de vedere juridic pentru operatori și persoanele împuternicite de aceștia, pentru a se asigura o monitorizare coerentă a prelucrării datelor cu caracter personal, sancțiuni echivalente în toate statele membre, precum și cooperarea eficace a autorităților de supraveghere ale diferitelor state membre. Pentru buna funcționare a pieței interne este necesar ca libera circulație a datelor cu caracter personal în cadrul Uniunii să nu fie restricționată sau interzisă din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal. [...]

Noul regim sancționator

- par. (11) Protecția efectivă a datelor cu caracter personal în întreaga Uniune necesită nu numai consolidarea și stabilirea în detaliu a drepturilor persoanelor vizate și a obligațiilor celor care prelucrează și decid prelucrarea datelor cu caracter personal, ci **și competențe echivalente pentru monitorizarea și asigurarea conformității cu normele de protecție a datelor cu caracter personal și sancțiuni echivalente pentru infracțiuni în statele membre.**
- par. (13) În vederea asigurării unui nivel uniform de protecție pentru persoanele fizice în întreaga Uniune ..... este necesar un regulament în scopul de a furniza securitate juridică și transparență pentru operatorii economici, inclusiv microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii, precum și de a oferi persoanelor fizice în toate statele membre același nivel de drepturi, obligații și responsabilități opozabile din punct de vedere juridic pentru operatori și persoanele împuternicite de aceștia, pentru a se asigura o monitorizare coerentă a prelucrării datelor cu caracter personal, **sancțiuni echivalente în toate statele membre, precum și cooperarea eficace a autorităților de supraveghere ale diferitelor state membre.** Pentru a se lua în considerare situația specifică a microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, **prezentul regulament include o derogare pentru organizațiile cu mai puțin de 250 de angajați în ceea ce privește păstrarea evidențelor**
- **Art.58 alin.(2)** - Competențele **corective** ale autorităților de supraveghere

Calificarea sancțiunilor

- par. (148) Pentru a consolida respectarea aplicării normelor prevăzute în prezentul regulament, ar trebui impuse **sancțiuni**, inclusiv **amenzi administrative**, pentru orice încălcare a prezentului regulament, **pe lângă sau în locul măsurilor adecvate impuse de autoritatea de supraveghere** în temeiul prezentului regulament. În cazul unei **încălcări minore** sau în cazul în care amenda susceptibilă de a fi impusă ar constitui o sarcină disproporționată pentru o persoană fizică, poate fi emis un **avertisment în locul unei amenzi**
- par.(151) Sistemele juridice ale **Danemarcei și Estoniei nu permit amenzi administrative** astfel cum sunt prevăzute în prezentul regulament. Normele privind amenzile administrative pot fi aplicate astfel încât, **în Danemarca, amenda să fie impusă de instanțele naționale competente ca sancțiune penală**, iar în Estonia amenda să fie impusă de autoritatea de supraveghere în cadrul unei proceduri privind delictele, cu condiția ca o astfel de aplicare a normelor în statele membre respective să aibă un efect echivalent cu cel al amenzilor administrative impuse de autoritățile de supraveghere. Prin urmare, **instanțele naționale competente ar trebui să țină seama de recomandarea autorității de supraveghere care a inițiat amenda. În orice caz, amenzile impuse ar trebui să fie eficace, proporționale și disuasive.**
- par. (152) În cazul în care prezentul regulament nu armonizează **sancțiunile administrative** sau în alte cazuri, acolo unde este necesar, de exemplu în cazul unor **încălcări grave** ale prezentului regulament, statele membre ar trebui să pună în aplicare un sistem care să prevadă sancțiuni eficace, proporționale și disuasive. **Natura unor astfel de sancțiuni, penale sau administrative, ar trebui stabilită în dreptul intern.**

Condiții generale pentru impunerea amenzilor administrative (I)

- impunerea unor amenzi administrative este, în fiecare caz, **eficace, proporțională și disuasivă.**
- În funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte, **amenzile administrative sunt impuse în completarea sau în locul măsurilor menționate la articolul 58 alineatul (2) literele (a)-(h) și (j).**
- când se ia decizia dacă să se impună o amendă administrativă și decizia cu privire la valoarea amenzii administrative în fiecare caz în parte, **se acordă atenția cuvenită următoarelor aspecte:**
  - ✓ **natura, gravitatea și durata încălcării**, ținându-se seama de natura, domeniul de aplicare sau scopul prelucrării în cauză, precum și de numărul persoanelor vizate afectate și de nivelul prejudiciilor suferite de acestea;
  - ✓ dacă încălcarea a fost **comisă intenționat sau din neglijență**;
  - ✓ **orice acțiuni întreprinse** de operator sau de persoana împuternicită de operator **pentru a reduce prejudiciul** suferit de persoana vizată;
  - ✓ **gradul de responsabilitate al operatorului sau al persoanei împuternicite de operator** ținându-se seama de măsurile tehnice și organizatorice implementate de aceștia în temeiul articolelor 25 și 32;

Condiții generale pentru impunerea amenzilor administrative (II)

- ✓ eventualele încălcări anterioare relevante comise de operator sau de persoana împuternicită de operator;
- ✓ gradul de cooperare cu autoritatea de supraveghere pentru a remedia încălcarea și a atenua posibilele efecte negative ale încălcării;
- ✓ categoriile de date cu caracter personal afectate de încălcare;
- ✓ modul în care încălcarea a fost adusă la cunoștința autorității de supraveghere, în special dacă și în ce măsură operatorul sau persoana împuternicită de operator a notificat încălcarea;
- ✓ în cazul în care măsurile menționate la articolul 58 alineatul (2) au fost dispuse anterior împotriva operatorului sau persoanei împuternicite de operator în cauză cu privire la același obiect, respectarea respectivelor măsuri;
- ✓ aderarea la coduri de conduită aprobate, în conformitate cu articolul 40, sau la mecanisme de certificare aprobate, în conformitate cu articolul 42;
- ✓ orice alt factor agravant sau atenuant aplicabil circumstanțelor cazului, cum ar fi beneficiile financiare dobândite sau pierderile evitate în mod direct sau indirect de pe urma încălcării.

Încălcăările ce vor fi sancționate și caracterul lor

- **Articolul 58 Competențe, alin. (2)**, prevede **competențele corective** ale autorităților de supraveghere
- **Art.83 (3)** - În cazul în care un operator sau o persoană împuternicită de operator încalcă în **mod intenționat** sau **din neglijență**, pentru aceeași operațiune de prelucrare sau pentru operațiuni de prelucrare conexe, mai multe dispoziții din prezentul regulament, cuantumul total al amenzii administrative nu poate depăși suma prevăzută pentru cea mai gravă încălcare.

Cuantumul sancțiunilor

- ✓ **Art.83 (4)** Pentru încălcările dispozițiilor următoare, în conformitate cu alineatul (2), se aplică amenzi administrative de până la **10 000 000 EUR** sau, în cazul unei întreprinderi, de până la **2 % din cifra de afaceri mondială totală anuală corespunzătoare exercițiului financiar anterior, luându-se în calcul cea mai mare valoare:** (a) obligațiile operatorului și ale persoanei împuternicite de operator în conformitate cu articolele 8, 11, 25-39, 42 și 43; (b) obligațiile organismului de certificare în conformitate cu articolele 42 și 43; (c) obligațiile organismului de monitorizare în conformitate cu articolul 41 alineatul (4).
- ✓ **Art. 83 (5)** Pentru încălcările dispozițiilor următoare, în conformitate cu alineatul (2), se aplică amenzi administrative de până la **20 000 000 EUR** sau, în cazul unei întreprinderi, de până la **4 % din cifra de afaceri mondială totală anuală corespunzătoare exercițiului financiar anterior, luându-se în calcul cea mai mare valoare:** (a) principiile de bază pentru prelucrare, inclusiv condițiile privind consimțământul, în conformitate cu articolele 5, 6, 7 și 9; (b) drepturile persoanelor vizate în conformitate cu articolele 12-22; (c) transferurile de date cu caracter personal către un destinatar dintr-o țară terță sau o organizație internațională, în conformitate cu articolele 44-49; (d) orice obligații în temeiul legislației naționale adoptate în temeiul capitolului IX; (e) nerespectarea unui ordin sau a unei limitări temporare sau definitive asupra prelucrării, sau a suspendării fluxurilor de date, emisă de către autoritatea de supraveghere în temeiul articolului 58 alineatul (2), sau neacordarea accesului, încălcând articolul 58 alineatul (1).
- ✓ **Art.83 (6)** Pentru încălcarea unui ordin emis de autoritatea de supraveghere în conformitate cu articolul 58 alineatul (2) se aplică, în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol, amenzi administrative de până la **20 000 000 EUR** sau, în cazul unei întreprinderi, de până la **4 %** din cifra de afaceri mondială totală anuală corespunzătoare exercițiului financiar anterior, luându-se în calcul cea mai mare valoare.

Garanțiile procedurale eficiente

- Exercițarea competențelor conferite autorității de supraveghere în temeiul prezentului articol face obiectul unor **garanții adecvate**, inclusiv **căi de atac judiciare eficiente și procese echitabile**, prevăzute în dreptul Uniunii și în dreptul intern în conformitate cu Carta.
- **Fiecare stat membru prevede, pe cale legislativă, faptul că autoritatea sa de supraveghere are competența de a aduce în fața autorităților judiciare cazurile de încălcare a prezentului regulament și, după caz, de a iniția sau de a se implica într-un alt mod în proceduri judiciare, în scopul de a asigura aplicarea dispozițiilor prezentului regulament.**
- *Articolul 77 - Dreptul de a depune o plângere la o autoritate de supraveghere*
- *Articolul 78 - Dreptul la o cale de atac judiciară eficientă împotriva unei autorități de supraveghere.*
- *Articolul 79 - Dreptul la o cale de atac judiciară eficientă împotriva unui operator sau unei persoane împuternicite de operator*

Competența statelor membre

- ✓ pot stabili **normele privind sancțiunile penale** pentru încălcările prezentului regulament, inclusiv pentru **încălcarea normelor de drept intern** adoptate în temeiul și în limitele prezentului regulament. Respectivul sancțiuni penale pot, de asemenea, permite **privarea de profiturile obținute prin încălcarea prezentului regulament**. - par.(149)
- ✓ fiecare stat membru prevede, pe cale legislativă, faptul că autoritatea sa de supraveghere are competența de a aduce în **fața autorităților judiciare cazurile de încălcare a prezentului regulament** și, după caz, de a iniția sau de a **se implica într-un alt mod în proceduri judiciare**, în scopul de a asigura aplicarea dispozițiilor prezentului regulament. - art. 58 (5)
- ✓ fiecare stat membru poate prevedea, fără a aduce atingere competențelor corective ale autorităților de supraveghere menționate la articolul 58 alineatul (2), norme prin care să se stabilească **dacă și în ce măsură pot fi impuse amenzi administrative autorităților publice și organismelor publice stabilite în statul membru respectiv - art.83 (7)**
- ✓ în cazul în care sistemul juridic al statului membru **nu prevede amenzi administrative**, prezentul articol poate fi aplicat astfel încât amenda să fie inițiată de autoritatea de supraveghere competentă și impusă de instanțele naționale competente, garantându-se, în același timp, faptul că aceste căi de atac sunt eficiente și au un efect echivalent cu cel al amenzilor administrative impuse de autoritățile de supraveghere. **În orice caz, amenzile impuse trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive. Respectivul state membre informează Comisia cu privire la dispozițiile de drept intern pe care le adoptă în temeiul prezentului alineat până la 25 mai 2018, precum și, fără întârziere, cu privire la orice act legislativ de modificare sau orice modificare ulterioară a acestora - art.83 (9)**
- ✓ **Articolul 84 Sancțiuni (1)** Statele membre stabilesc normele privind alte sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a prezentului regulament, în special pentru încălcări care nu fac obiectul unor amenzi administrative în temeiul articolului 83, și iau toate măsurile necesare pentru a garanta faptul că acestea sunt puse în aplicare. Sancțiunile respective sunt eficace, proporționale și disuasive. **(2)** Fiecare stat membru informează Comisia cu privire la dispozițiile de drept intern pe care le adoptă în temeiul alineatului (1) până la 25 mai 2018, precum și, fără întârziere, cu privire la orice modificare ulterioară a acestora.

Rolul autorităților naționale de supraveghere

- În fiecare stat membru există una sau mai multe autorități independente
- au competențe de **investigare**, competențe **corective** și **aplică sancțiuni**, precum și competențe de **autorizare și de consiliere**
- sunt responsabile de **monitorizarea aplicării** regulamentului, în vederea protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea și în vederea facilitării liberei circulații a datelor cu caracter personal în cadrul Uniunii
- contribuie la **aplicarea coerentă a regulamentului** în întreaga Uniune.
- **cooperează** atât între ele, cât și cu Comisia, în conformitate cu capitolul VII.
- În cazul în care mai multe autorități de supraveghere sunt instituite într-un stat membru, acesta desemnează autoritatea de supraveghere care reprezintă autoritățile respective în cadrul comitetului și instituie un mecanism prin care să asigure respectarea de către celelalte autorități a normelor privind mecanismul pentru asigurarea coerenței prevăzut la articolul 63.
- fiecare stat membru notifică Comisiei dispozițiile de drept pe care le adoptă în acest scop până la 25 mai 2018 și, fără întârziere, orice modificare ulterioară pe care o aduce acestor dispoziții.

CONCLUZII (I)

- din 25 mai 2018 – **aplicare directă**
- **“birocratizare”** – e inerentă, așa cum sunt reglementate procedurile și obligațiile privind operatorii, persoanele împuternicite, autoritățile de supraveghere
- **regim uniform** - pentru a se asigura o monitorizare coerentă a prelucrării datelor cu caracter personal, sancțiuni echivalente în toate statele membre, precum și cooperarea eficace a autorităților de supraveghere ale diferitelor state membre.

CONCLUZII (II)

- Foarte important este *Articolul 83* - **Condiții generale pentru impunerea amenzilor administrative**
- **Cuantumul amenzilor va fi semnificativ** (până la 2% sau 4% din cifra de afaceri la nivel mondial)

VĂ MULȚUMESC!

Irina Alexe

- cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române;
- doctor în drept al Universității din București;
- autor al unor volume și articole în domeniu, ariile sale de interes vizează dreptul administrativ, dreptul constituțional și dreptul european.

irina_alex@yahoo.com